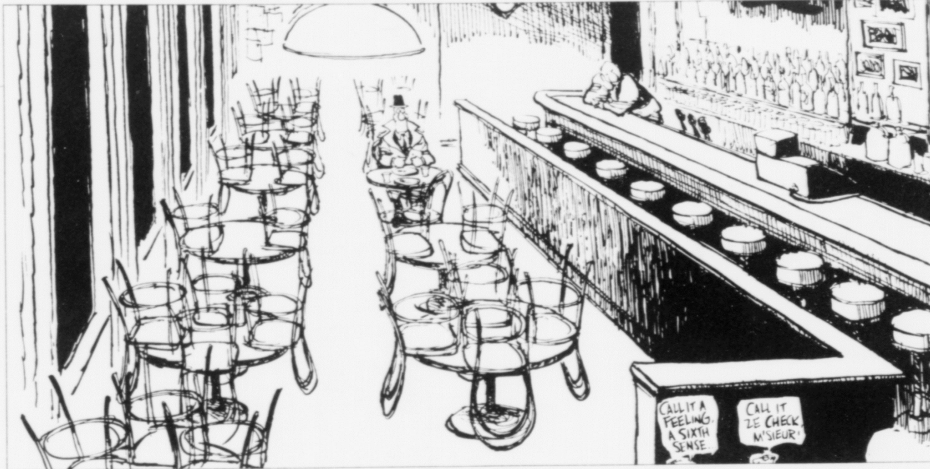
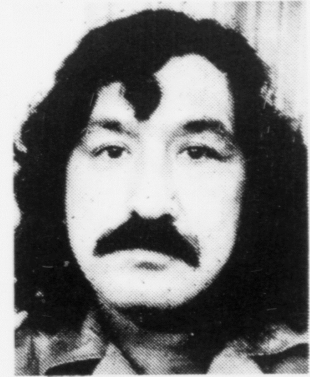

«Knappliga fataði CIA-maðurinn ta ögilugu stöðuna: russiski avhopparin, ið hevði etið nátturða saman við honum, fór ikki at koma aftur!»

Peltier

Restaurantin, har Yurchenko rýmdi aðru ferð

aðra sögu. Teir sótu inni á eini restaurant, tá ið Yurchenko spurdi hann, um hann fór at skjóta eftir honum, stóð hann upp og gekk út. «Nei, tað geva vit ikki imóti avhopparum,» segði CIA-maðurinn. «Eg komi aftur um 20 minuttir,» segði Yurchenko. «Um eg ikki komi aftur, so er tað ikki tín skyld.» Hann kom sjálvandi ongantið aftur, men fór beinan vegin til sovjetisku sendistovuna, ið var stutt frá. Eingin veit enn hvat fekk Yurchenko til at broyta stöðu og fara aftur til heimlandið, men móguliga er hann vorðin heimsjúkur, eftir at eitt russiskt konufólk í Kanada, hann steig upp í veingin við, vendi honum bakið. Hendingin hevur verið nýtt út í æsir av sovjetisku fjølmiðlunum til at visa hvussu skammleyst og ósmæðið mannarættindabrot verða framd í USA. Tá ið Yurchenko kom fram í sovjetiska sjónvarpinum, tosaði hann í einar tveir tímar um viðferðina, hann fekk hjá CIA. «Teir píndu meg og góvu mær doyvingarevni,» segði hann. Ein sovjetiskur doktari, ið var við Yurchenko í sendingini, bar hendingina saman við royndirnar, nazistar gjørdur á sovjetiskar krígsfangar. Frásøga Yurchenkos tóktist heldur markháttlig við hvørt. Og síðan segði hann vreiður: «Teir noyddu meg eisini at liggja í sólini og verða sól-brendan til at fáa burtur tann grøna litin av húð míni.»

Samstundis sum Sovjet ger so nógv burtur úr mannarættindabrotum í USA, hava myndugleikarnir minkað um forðingarnar, sum settar eru fyri fólk, ið vilja flyta úr Sovjet. Sum dømi kann nevast, at í alt hava 24 russiskar konur hjá amerikanskum borgarum biðað eftir loyvi at flyta til USA, summar í nógv ár, og nú hevur triðingurin fingið hetta loyvi. Men hóast loyvið er komið, eru kvinnurnar ivingarsamar. Ein av teimum, Irina Mc-

Clellan, ið gifti seg við einum amerikanskum professara fyri 11 árum síðan, segði við blaðmenn, at hon vildi ikki trúgva uppá hesi lyftini fyrr enn hon helt útfærðar loyvinum í hondini.

Tað ger spurningin um mannarættindi eitt sindur flækjasligan, at mannarættindi eru ikki greinað upp á sama hátt í USA og Sovjetsamveldinum. Amerikanar leggja dent á rættin hjá tí einstaka, sum talu- og trúarfrælsi, meðan sovjetar leggja høvuðsdent á rættin hjá kollektivinum, ið treytar rættin hjá einstaklinginum. Sambært sovjetiska sjónarmiðnum eru tað grundleggjandi mannarættindi at hava arbeiði, húsarum og atgongd til almennan sjúkrakassa. Rættur, ið ikki er so ítøkiligur, hevur nógv minni áhuga. Sovjetiskur professari í lögfrøði segði við tíðindastovuna TASS: «At 9 milliónir menniskju eru arbeiðsleys í USA er vátan um tey grovu mannarættindabrotini í landinum.» Sovjetisku myndugleikarnir siggja soleiðis mannarættindi, ikki frá politiskum, men materialistiskum sjónarmiði. Helsinki-avtalan, ið varð undirskrivað 1974, m.a. bæði av Moskva og Washington, skuldbindur hezar tjóðir til at «sýna virðing fyri mannarættindum og grundleggjandi frælsi, harimillum hugsunar-, samvitsku- og átrúnaðarligum frælsi.» Hóast Sovjetsamveldið altið hevur tagt um hesa samtyktina, verður nú ofta tikið til hennara, tá ið talan er um mannarættindabrot í Amerika.

Stjórnin í Washington tykist ikki at hava økt um propaganduna móti mannarættindabrotum í Sovjetsamveldinum, eina helst av tí at amerikansku leiðararnir meta, at í longdini fer sovjetiska propagandan at raka Sovjetsamveldið sjálvt. Hóast endamálið er at seta USA í verju-stöðu, verða avleiðingarnar um-

siðir tær, at mannarættindum, bæði har og í Sovjetsamveldinum, verður vist uppáftur meiri ans, og tað kann góðhugsað fólk um allan heim bert fróast um.

(heimild: Time)

